

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/184/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419202984
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8419202984.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú G. I., Y.. XX.XX.XXXX, E. XXX XX R. (E. M. M.), L.. Č.. E. K. X, XXX XX R., zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov: matky A. I., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. XXX XX R. (bez uvedenia ulice), t. č. E. K. X, XXX XX R., právne zastúpená Mgr. Marcelom Lesňákom, advokátom, so sídlom Murgašova 87/6, 058 01 Poprad a otca K. R., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. XXX XX I. (E. M. M.), L.. Č.. E. V.. C. XXXX/XX, XXX XX I., o návrhu navrhovateľky N. Š.R., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. V.. C. XXXX/XX, XXX XX I., o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/188/2019-18 zo dňa 18.10.2019, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Podaným návrhom na začatie konania sa navrhovateľka ako sestra maloletej G. domáhala zverenia maloletej do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Spolu s návrhom vo veci samej navrhovateľka podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„N a r i a d ť u j e t o t o n e o d k l a d n é o p a t r e n i e :

I. D o o č a s n e z v e r u j e maloletú G. I., Y.. XX.XX.XXXX, do starostlivosti jej sestry N. Š., B.. R., Y.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná maloletej poskytovať riadnu osobnú starostlivosť, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach.

II. M a t k a A. I., B.. C., Y.. XX.XX.XXXX j e p o v i n n á do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletej G. I., Y.. XX.XX.XXXX mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to vždy vopred do 25. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, počnúc dňom 18.10.2019.

III. Otec K. R.R., Y.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletej G. I., Y.. XX.XX.XXXX mesačne sumou 100,00 Eur, a to vždy vopred do 25. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, počnúc dňom 18.10.2019.“

3. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj listinných dôkazov súd zistil, že rodičia toho času nemôžu zabezpečovať starostlivosť o maloletú G.. Matka je čoraz častejšie pod vplyvom alkoholu, starostlivosť o maloletú zanedbáva, maloletá si riadne neplní povinnú školskú dochádzku. Otec sa dlhodobo zdržiava v zahraničí z dôvodu pracovných povinností. Navrhovateľka prejavila záujem počas doby, kým existuje prekážka na strane rodičov, ktorá im bráni riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletú, túto starostlivosť zastúpiť. Maloletá G. sama uviedla, že chce byť so svojou sestrou N.. Súd má za to, že je v najlepšom záujme maloletej G., aby jej starostlivosť v súčasnej situácii zabezpečovala jej blízka príbuzná. Nakoľko záujem na priaznivom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji maloletej si vyžaduje urýchlene riešiť situáciu v ktorej sa ocitla, súd neodkladným opatrením dočasne zveril maloletú G. do starostlivosti jej sestry, ktorá bude povinná zabezpečovať jej osobnú starostlivosť a zastupovať ju v bežných veciach a spravovať jej majetok.

4. Vzhľadom na potrebu zabezpečovania bežnej výživy maloletej G.B. súd považoval za potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov, a preto matku maloletej odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou minimálneho výživného, t. j. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tohto času 28,79 eur), s poukazom na to, že súd môže neodkladným opatrením uložiť povinnému povinnosť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere. Otca súd zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej G. sumou 100,- eur mesačne, nakoľko v rovnakej výške bol otec povinný prispievať na výživu maloletej v zmysle rozsudku Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 2C/126/2013 a v uvedenej výške si otec svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej pravidelne každý mesiac aj plní.

5. O trovách konania vo veci nariadenia neodkladného opatrenia súd rozhodne v rozhodnutí, ktorým skončí konanie vo veci samej.

III. Obsah odvolania matky

6. Proti výroku I., II. uznesenia podala odvolanie matka. Nesúhlasí s tvrdeniami uvedenými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ani s odôvodnením rozhodnutia, považuje ho za nedostatočné a predčasné. Nie je pravdou, aby matka nadmerne požívala alkoholické nápoje a vodila do domácnosti cudzie osoby. Uvedené nebolo ani v rámci podaného návrhu podložené objektívnymi dôkazmi. Matka je držiteľkou preukazu darcu krvi a podľa možností sa do darcovstva krvi dobrovoľne zapája, čo argument o zvýšenej miere požívania alkoholických nápojov vyvracia. Na prípadovú konferenciu, ktorá sa mala konať 08.10.2019 nedostala žiadne predvolanie a vylučuje, aby v čase jej kontaktovania bola pod vplyvom alkoholu, čo potvrdzuje aj jej syn N. I.. Toho času je zamestnaná v predajni s textilom. Dobrovoľne vyhľadala odbornú pomoc v Ambulancii klinickej psychológie I.. S. R. Y., keďže si uvedomuje, že určité nedostatky v jej starostlivosti môžu byť prítomné, avšak matka je presvedčená, že v spolupráci s odborníkom sa jej ich podarí odstrániť. Maloletej bolo zmenené školské zariadenie, čo matka nepovažuje za súladné s najlepším záujmom dieťaťa a necitlivá zmena prostredia, ktoré dôverne pozná, náhle prerušenie kontaktov so spolužiakmi, ktorých pozná môže u maloletej vyvolať stres a psychickú ujmu a túto obavu predovšetkým umocňuje aj odlúčenie maloletej od jej sestry L.. Z vyššie uvedených dôvodov matka navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť, alternatívne, zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že napadnuté uznesenie je vecne správne.

8. Z obsahu predloženého súdneho spisu odvolací súd zisťuje pochybnosti o spôsobilosti matky riadne zabezpečiť osobnú starostlivosť mal. deťom. Zo strany navrhovateľky, ale aj mal. detí konštatovaná závislosť matky na alkohole. Mal. G. v rámci prípadovej konferencie zo dňa 15.10.2019 uviedla, že na poslednom stretnutí matka so svojou kamarátkou pila, mal. G. sa hrala sama, sama si otvorila aj chladničku a najedla sa. Chce byť s navrhovateľkou, cez víkend jej bolo u nej dobre.

9. Matka so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasí, problémy s alkoholom popiera, pripúšťa však nedostatky v starostlivosti o mal. deti, ktoré mieni konzultovať s odborníkom a pracovať na ich odstránení.

10. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesení odvolací súd skúma najlepší záujem mal. dieťaťa na nariadenom neodkladnom opatrení, podporne pritom zohľadňuje objektívne kritéria, demonštratívne vymedzené v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“).

11. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletých detí na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

13. Z obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale aj vyjadrenia ostatných účastníkov konania je zrejmé, že matka má problémy s alkoholom. Pod jeho vplyvom mal. deťom nezabezpečuje výživu, čo potvrdila aj mal. G., navyše sa k mal. deťom správa hrubo.

14. Pre náležité zistenie skutočného stavu si odvolací súd vyžiadal od ustanoveného opatrovníka správy, záznamy či iné listiny, pojednávajúce o pomeroch v rodine mal. detí. Z predloženého úradného záznamu zo dňa 13.06.2018 je zrejmé, že opatrovníka kontaktovala riaditeľka Základnej školy v L. s oznámením zanedbania starostlivosti zo strany matky, ktorá údajne býva znovu pod vplyvom alkoholu, o deti sa nestará. Odvolací súd toho času disponuje aj ďalšími správami základnej školy o správaní a prospechu maloletej, pričom nezisťuje problémy ohľadne správania, maloletá však poľavuje v študijnom prospechu, je zrejmé zanedbávanie domácej prípravy na vyučovanie. Pri údajných alkoholových excesoch matky maloletá vynecháva školskú dochádzku.

15. Zo zistených skutočností odvolací súd uzatvára, že konanie matky nenapĺňa požiadavky súdu na riadnu starostlivosť o mal. dieťa, jej zmenšená prítomnosť po požití alkoholu ohrozuje mal. deti na ich zdraví, narúša bezpečie ich výchovného prostredia, ohrozuje zdravý fyzický a duševný vývin dieťaťa. Odvolací súd pripomína matke, že nadmerné požívanie alkoholických nápojov je vážny neuduh spoločnosti, ktorý snáď nikdy žiaden problém nevyriešil, len zbytočne vyrába ďalšie. Mal. deti prirodzene svoju matku milujú, majú však obavu z človeka, ktorým sa stáva po požití alkoholu. Odvolací súd sa zakaždým usiluje o zachovanie citových väzieb medzi mal. deťmi a ich rodičmi, v konkrétnom prípade

však dospel k záveru, že mal. deti je potrebné umiestniť mimo výchovného prostredia matky, a to aspoň do času preukázanej abstinencie matky. Odvolací súd nepripúšťa stav ohrozenia mal. dieťaťa len z dôvodu uprednostnenia výkonu rodičovských práv a povinností matkou.

16. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď maloleté dieťa dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je blízkou osobou, sestrou mal. G.. Veľmi pozitívnou skutočnosťou prejednávaneho prípadu je vzájomná väzba maloletej na navrhovateľku. V minulosti už strávili spoločné víkendy, maloletá sa počas nich cítila dobre a aj preto v tejto náročnej životnej situácii inklinuje k starostlivosti navrhovateľky.

17. Odvolací súd však znepokojuje skutočnosť, že mal. G. bola zverením do náhradnej osobnej starostlivosti oddelené od súrodenca L., a preto aj v tomto prípade odvolací súd apeluje na navrhovateľku, aby v čo najväčšej možnej miere zabezpečovali styk sestier, za účelom zachovania ich vzájomných citových väzieb.

18. Záverom odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie absenciu úpravy styku mal. G. s matkou. Odvolací súd zohľadňuje nevhodné správanie matky po požití alkoholických nápojov, nie je však vhodné, aby sa vzájomné väzby mal. dieťaťa s rodičom pretrhli. Je na mieste zamyslieť sa nad vhodným spôsobom priebehu styku a jeho rozsahom tak, aby v žiadnom prípade nedošlo k ohrozeniu najlepšieho záujmu mal. dieťaťa, no zároveň aspoň v minimálnej miere bol rešpektovaný: a) objektívne existujúci záujem maloletej na vytváraní a rozvoji vzťahových väzieb s matkou, b) výkon rodičovských práv matky podieľať sa na výchove mal. dieťaťa.

19. Odvolací súd podporuje matku v iniciatíve liečby svojich problémov s alkoholom a úprimne verí, že správne nastavenie životných hodnôt uprednostní dve mal. deti pred závislosťou, ktorá už aj tak dosť ničí rodinné spolužitie.

20. O trovách konania o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).